

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 561

NAD č. 2033

Značka fondu: NF MAV Meclov

Národní fronta - místní akční výbor Meclov

1948-1952

Zpracoval: Žáčková Monika

Horšovský Týn 2020

Obsah

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Národní fronta Místní akční výbor Meclov (Meclov, Domažlice, Česko), 1948-1954	3
II. Dějiny archivního souboru	7
III. Archivní charakteristika archivního souboru	7
IV. Tematický popis archivního souboru	8
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	8
Příloha: Seznam použitých zkratk	9
Jednotky popisu	10
Orgány MAV NF	10
Úřední agenda	10

I. Dějiny původce archivního souboru

Národní fronta Místní akční výbor Meclov (Meclov, Domažlice, Česko), 1948-1954

Preferovaná forma jména: Národní fronta Místní akční výbor Meclov (Meclov, Domažlice, Česko), 1948-1954

Typ preferované formy jména: jméno úřední

Datace použití jména od-do: 1948 - 1954

Variantská forma jména: NF MAV Meclov

Datum vzniku: 1948

Datum zániku: 1954

Nástupce: Národní fronta Místní výbor Meclov (Meclov, Domažlice, Česko), 1954-1990

Sídlo

Sídlo: Meclov (Domažlice, Česko)

Charakteristika:

místní orgán sdružení politických stran a společenských organizací

Dějiny původce:

Národní fronta, ustavená již na jaře roku 1945 na podkladě Košického vládního programu, se stala trvalou politickou základnou veřejného života. Pevnou organizační strukturu však dostala až po únoru 1948, kdy byly vytvářeny akční výbory Národní fronty všech stupňů.

Místní akční výbory Národní fronty (MAV NF) se ustavovaly ze zástupců všech složek Národní fronty, tedy politických stran, celonárodních organizací a případně dalších složek, které v obci vyvíjely činnost, na základě delegačního principu. Počet členů MAV NF nebyl přesně stanoven, zprvu však neměl být větší než dvanáct. Určoval se podle počtu organizací a složek v obci a podle velikosti obce. Vedoucí postavení v MAV NF měla Komunistická strana Československa (KSČ).

Ke schválení Místního akčního výboru Národní fronty v Meclově došlo na schůzi Okresního akčního výboru (OAV NF) v Horšovském Týně 9. března 1948. Zvoleno bylo devět členů MAV NF (většinou zástupců KSČ) v čele s předsedou Václavem Weinfurtem a místopředsedou Josefem Šimákem. V listopadu 1948 Václav Weinfurt na svoji funkci rezignoval, předsedou MAV NF se stal Václav Urban. Složení MAV NF v Meclově se často měnilo po celou dobu jeho činnosti, ve funkci předsedy se vystřídali ještě Václav Hartl a Jan Chloupek.

Prvořadým úkolem MAV NF bylo provádět tzv. „očistu politického a veřejného života“ od „reakčních žvlů“ a „nespolehlivých“ funkcionářů a očistit společnost od všech odpůrců KSČ. Nedostatečnou pravomoc k této činnosti akčních výborů Národní fronty legalizoval, v podstatě se zpětnou platností, zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů. Mimo to MAV NF poskytoval oznámení o národní a politické spolehlivosti, vystavoval potvrzení k vydání či odebrání honebních lístků, dohlížel na veškerý politický, veřejný a kulturní život v obci a řídil ho v duchu politiky Národní fronty. Zabýval se přípravou a organizací voleb do zákonodárných i zastupitelských sborů, pořádáním celonárodních oslav v obci a kontrolou výrobních zemědělských plánů a kontingentních dodávek. MAV NF také koordinoval práci místních společenských organizací zapojených v Národní frontě, dohlížel na jejich vztah k „lidově demokratickému“ režimu a podněcoval členy k „budovatelským“ úkolům.

Pro usnadnění plnění úkolů Národní fronty byl okres rozdělen nejprve do osmi okrsků (Bělá nad Radbuzou, Blížejov, Bukovec, Horšovský Týn, Hostouň, Meclov, Mířkov, Poběžovice). Každý okrsek měl svého instruktora, který zabezpečoval styk MAV NF s OAV NF. Instruktor měl dojíždět na schůze MAV NF, působit jako poradce a dohlížet na jeho činnost. Mimo to se nepravidelně konala zasedání OAV NF rozšířená o předsedy MAV NF. Do okrsku Meclov spadaly obce Březí, Mašovice, Meclov, Mračnice, Otov, Polžice, Srby a Vítání.

MAV NF neměl vlastní sekretariát, schůze se konaly většinou v budově místního národního výboru, kině či místním pohostinství. Zprvu se schůze konaly podle potřeby častěji, v padesátých letech pak nepravidelně, nejdéle však jednou za tři až čtyři týdny. Pošta adresovaná MAV NF byla zasílána na soukromou adresu stávajícího předsedy MAV NF.

Akční výbory ukončily svoji činnost během roku 1954 v souvislosti s dokončením „očisty“ a s tehdy připravovanými volbami do národních výborů. Jejich organizační strukturu založenou na územním principu převzaly výbory Národní fronty různých stupňů. Víceméně se jednalo pouze o formální změnu, postupně z názvů akčních výborů Národní fronty vymizelo označení „akční“. V důsledku vývoje a ustálení politických poměrů se i MAV NF Meclov během roku 1954 přeměnil na Místní výbor Národní fronty Meclov (MV NF), ovšem jeho činnost v té době téměř ustala. Z činnosti MV NF Meclov se v tomto archivním fondu nedochovaly žádné archiválie.

Funkce původce:

Provádění očisty společnosti od odpůrců KSČ a očisty "politického a veřejného života" od "reakčních živlů a nespolehlivých funkcionářů";
dohled nad nekomunistickými politickými stranami;
koordinace a řízení práce společenských organizací zapojených v Národní frontě;
koordinace a řízení průběhu státně politických akcí;
organizace voleb;
kádrová práce;
kontrola činnosti veřejných orgánů;
dohled nad hospodářskými, kulturními, církevními, školskými a sociálními záležitostmi včetně zemědělství.

Normy konstitutivní:

Zákon č. 75/1948 Sb., o volbách do Národního shromáždění.

Zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů.

Vnitřní struktury:

Orgány Národní fronty na všech stupních nebyly voleny, ale jmenovány vedením masových organizací a politických stran. Funkce v MAV NF byly označovány jako „čestné“, zpravidla se byl jmenován předseda, místopředseda a jednatel MAV NF. Předseda měl za úkol svolávat schůze MAV NF, řídit práci MAV NF, udržovat styk s OAV NF na různých aktivech a konferencích, místopředseda měl zastupovat předsedu v jeho nepřítomnosti a starat se o plnění plánu práce obce. Jednatel vedl kartotéku MAV NF, vyřizoval administrativu MAV NF, spolu s předsedou podepisoval odeslanou poštu, dohlížel na činnost masových organizací v obci, pořizoval zápisy ze schůzí MAV NF a zasílal je v opise na OAV NF. Jako pomocné orgány si MAV NF ustavoval (stálé či dočasné) komise. Schůze MAV NF se konaly obvykle jednou za měsíc.

Zdroje informací:

Prameny:

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn, kar 1, inv. č. 3.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn, kar 9, inv. č. 37-39.

GARKISCH, Miloš – TOPINKA, Jiří. Národní fronta – okresní výbor Beroun 1948–1990 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 83]. Státní okresní archiv Beroun, 2010 [online], [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <<http://soapraha.bach.cz/mrimage/soapraha/proxy/cz/archives/soap/CZ-221202010/inventare/dao/documents/OVNFBeroun.pdf>>.

PEŠŤÁK, Michael. Národní fronta – krajský výbor Plzeň (1939) 1948–1990 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 610]. Státní oblastní archiv v Plzni, 2007.

Literatura:

BĚLINA, Pavel a kol. Kronika Českých zemí. Praha : Fortuna Print, 1999.

ČAPKA, František. Dějiny zemí Koruny české v datech. Praha : Libri, 1999.

K práci místních a městských výborů Národní fronty : metodická pomůcka. Praha : Ústřední výbor Národní fronty ČSSR, 1987.

KAPLAN, Karel. Národní fronta 1948–1960. Praha : Academia, 2012.

MATOUŠEK, Stanislav – TRÁVNÍČEK, Tomáš. Národní fronta ČSSR v období budování socialistické společnosti. Praha : Svoboda, 1989.

MLÝNSKÝ, Jaroslav. Únor 1948 a akční výbory Národní fronty. Praha : Academia, 1978.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

O uložení dokumentů MAV NF Meclov či jejich případných ztrátách nejsou k dispozici žádné informace. Původce pravděpodobně neměl žádný spisový plán, z dochovaných archiválií je pouze zřejmé, že původce přiděloval dokumentům čísla jednacích. Zvláště původce ukládal zápisy ze schůzí.

Ukládání vyřízených písemností orgánů Národní fronty se řídilo „Dohodou mezi Ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky a Ministerstvem vnitra České socialistické republiky (archivní správou)“ z roku 1978 a „Skartačním plánem pro uschovávání a vyřazování písemností orgánů Národní fronty“.

Přímý zdroj akvizice:

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Meclov vznikl v roce 2019 při pořádání archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn (EL NAD 570), kdy zpracovatelka přesunula do nově vzniklého archivního fondu Národní fronta – místní akční výbor Meclov jeden karton spisů (č. j. SOAP/010-0382/2019). Jednalo se o materiál, který pocházel z přímé činnosti MAV NF Meclov.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Meclov obsahuje archiválie z let 1948–1952 vzniklé z činnosti MAV NF Meclov.

Jednotky popisu jsou rozděleny do dvou sérií: orgány MAV NF a úřední agenda MAV NF. Do série orgány MAV NF jsou zařazeny zápisy ze schůzí MAV NF, ostatní archiválie jsou zařazeny do série úřední agenda MAV NF. Vzhledem k tomu, že dochované spisy nejsou označeny žádnými ukládacími znaky, zpracovatelka se rozhodla je zpracovat podle uměle vytvořeného pořádacího schématu. Schéma pro jejich uspořádání vzniklo na základě prostudování a rozboru písemností archivního fondu s přihlédnutím k uměle vytvořenému schématu sestavenému pro uspořádání archiválií archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Domažlice. Spisy série nazvané úřední agenda MAV NF jsou rozčleněny do pěti skupin (organizační záležitosti; činnost MAV NF; celonárodní organizace; státně politické akce; kádrová práce). Pořadí jednotlivých složek v rámci kartonu značí číslo uvedené za lomítkem ukládací jednotky karton (kar).

Z hlediska úplnosti stavu zachování je tento archivní fond označen jako torzovitý, z významných archiválií v něm úplně chybějí zápisy ze schůzí z roku 1948, 1953 a 1954, z ostatních let jsou zápisy dochovány mezerovitě. Podací protokoly se nedochovaly, pokud vůbec byly vedeny.

Při současném pořádání nebyly z důvodu přehodnocení významu či multiplicity vyřazeny žádné archiválie.

Archivní pomůcka byla zpracována prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (software pro elektronické zpracování archiválií).

Budoucí přírůstky:

Nepředpokládají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Nepoškozený.

Pravidla zpracování:

WANNER, Michal a kol. Základní pravidla pro zpracování archiválií. Druhé rozšířené vydání, Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV, 2015.

IV. Tematický popis archivního souboru

Tematický popis jednotky popisu:

Nejvýznamnější archiválie archivního fondu Národní fronta – místní akční výbor Meclov představují zápisy ze schůzí místního akčního výboru. Odráží se v nich činnost Národní fronty v obci, ovšem pro utvoření ucelenějšího obrazu o jejím fungování v Meclově je nezbytné ke studiu využít archivní fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn (EL NAD 570). MV NF se řídily usneseními okresního výboru Národní fronty, plnily jeho úkoly a zasílaly mu zprávy o činnosti. V archivním fondu Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn můžeme proto dohledat například informace o ustavení MAV NF v Meclově, o schválení jeho členů a několik zápisů ze schůzí.

V souvislosti s ochranou osobních údajů je třeba, podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a zákona č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů, upozornit především na archiválie uložené ve složce nazvané "Národní a politická spolehlivost, kádrové posudky", které zahrnují posudky o národní a politické spolehlivosti jednotlivců.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Žáčková Monika

Datum popisu: 18.11.2020

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
ČSSR	Československá socialistická republika
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ELZA	elektronické zpracování archiválií
inv. č.	inventurní číslo
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MAV NF	místní akční výbor Národní fronty
MV NF	místní výbor Národní fronty
OAV NF	okresní akční výbor Národní fronty
Poř. č.	pořadové číslo
Sb.	Sbírka
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ÚAV NF	ústřední akční výbor Národní fronty
ukn	úřední kniha

223101010/2033

1

Národní fronta - místní akční výbor Meclov

čeština

počet ej: kar 1

1

2

Orgány MAV NF

1//1

3

kar 1/1

Zápisy ze schůzí MAV NF Meclov
13. 5. 1949-25. 1. 1952

1949-1952

2

4

Úřední agenda

2/1

5

Organizační záležitosti

2/1//1

6

kar 1/2

Oběžníky, směrnice, pokyny, informace ÚAV NF a
OAV NF

1948-1952

2/2

7

Činnost MAV NF

2/2//1

8

kar 1/3

Evidenční lístky členů MAV NF, schválení členů MAV
NF

1948-1951

2/2//2

9

kar 1/4

Návrhy MAV NF na jmenování členů komise Obránců
mírů, reklamační komise, volební komise, májové
komise, knihovní rady, újezdní osvětové besedy

1948-1951

2/2//3

10

kar 1/5

Vyhoštění, přemístění osob do vnitrozemí

1948-1949

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2//4	11	kar 1/6
Přiznání příspěvku pro postiženého živelní pohromou (J. Škampa)		1948
2/3	12	
Celonárodní organizace		
2/3//1	13	kar 1/7
Seznam členů a funkcionářů Tělocvičné jednoty Sokol Meclov		1949
2/4	14	
Státně politické akce		
2/4//1	15	kar 1/8
Oslavy narozenin J. V. Stalina		1950
2/4//2	16	kar 1/9
Hlášení o průběhu oslav Dne československé armády		1950
2/5	17	
Kádrová práce		
2/5//1	18	kar 1/10
Národní a politická spolehlivost, kádrové posudky		1948-1952

Název archivní pomůcky: Národní fronta - místní akční výbor Meclov

Značka fondu: NF MAV Meclov

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1948-1952

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: kar 1

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 18

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,04 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 18. listopadu 2020

Zpracovatel archivního souboru: Žáčková Monika

Archivní pomůcku sestavil: Žáčková Monika

Počet stran archivní pomůcky: 12

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, dne 18. 11. 2020, č. j. SOAP/10-558/2020